

ที่ กษ ๐๓๐๓/๔๖๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๖๐ กฎบังคับ ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน จำนวน ๒ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาประกาศกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ฉบับลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๐ และสำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓
  ๒. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๘๕
  ๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองบางจาก เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองอ่าวตะเคียนเชียงใหม่ – ใหม่สุรินทร์ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวนฉบับละ ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... จำนวน ๒ ฉบับ มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอตั้งกล่าวไว้ข้างต้นนี้จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ (๑) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรม เพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นประโยชน์ มีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบทราบชลประทาน และเป็นการรองรับ การขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ฉบับลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๐ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

/ ๑. ร่างกฎกระทรวง ...

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองบางจาก เป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลบางจาก อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงกิโลเมตรที่ ๓.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลบางจาก อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช)

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองอ่าวตะเคียนเขียรใหญ่ - ใหม่สุรินทร์ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลท้องลำเจียง อำเภอเขียวใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงกิโลเมตรที่ ๒.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลท้องลำเจียง อำเภอเขียวใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางการค้า หรือกิจการอื่นที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎหมายกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนวยเขตให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณารัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณารัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการเสนอเรื่องและการประชุมคณารัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณารัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณารัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนับสนุนนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

- การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนี้จะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้วจะนำ

เข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

- โดยที่การใช้น้ำนอกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรการด้านน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๒

- สำหรับปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำชลประทาน ซึ่งปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

๑. ทางน้ำชลประทานคลองบางจาก ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๔๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีเทศบาลตำบลบางจาก ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๐.๐๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและการบริโภค ใช้น้ำประมาณ ๖๘.๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๕๗,๐๐๐ ไร่

๒. ทางน้ำชลประทานคลองอ่าวตะเคียนเชียงใหม่ – ใหม่สุรินทร์ ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๒๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีสำนักงานประปาเชียงใหม่ ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๐.๑๗๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและการบริโภค ใช้น้ำประมาณ ๙๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๘๓,๓๐๐ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในอ่างเก็บน้ำชลประทานแห่งนี้ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕
- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ จึงขอให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองบางจาก เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลบางจาก อำเภอเมืองครรภ์ธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงกิโลเมตรที่ ๓.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลบางจาก อำเภอเมืองครรภ์ธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช)

๒. ร่างกฎกระทรวง ...

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองอ่าวตะเคียนเชียรใหญ่ – ใหม่สุรินทร์ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลท้องลำเจียง อำเภอเชียงใหม่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงกิโลเมตรที่ ๒.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลท้องลำเจียง อำเภอเชียงใหม่ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช)

พร้อมนี้ได้แนบบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผลและแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวน ๑๐๐ ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน
กองกฎหมายและที่ดิน
โทร. โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖